

Stenen är ristad av *Øpir*, en av de få ristningar denne har utfört i Sollentuna hd (se U 78 och 118).

Bureus översätter r. 55—74 »Dir hvärru hute i Rike, illi militarunt foris». Men redan Peringskiöld har funnit det rätta: »de woro uth til Grekerna».

105. Eds kyrka.

Litteratur: Joh. Bureus, F a 6 s. 44 n:r 21 (lib. 1), s. 174 n:r 56 a (lib. 5, Rhezelius), F a 5 n:r 90; M. Aschaneus, F b 19 bl. 11.

Avbildning: Aschaneus, teckning, a. a.

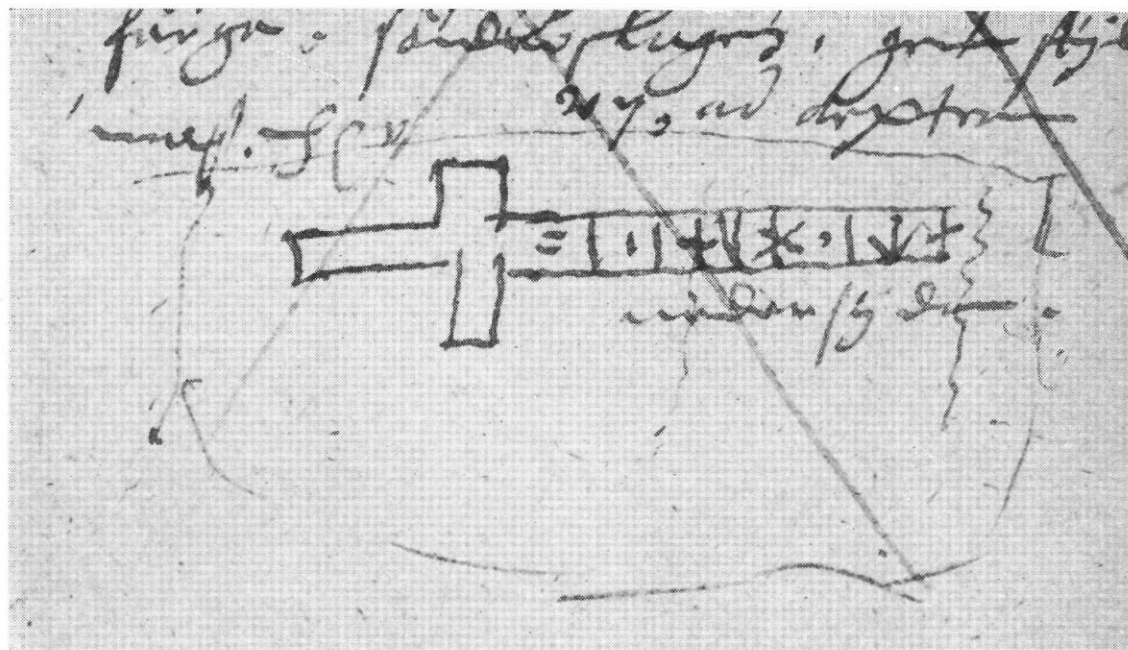

Fig. 93. U 105. Eds kyrka. Efter teckning av Aschaneus.

Runstenen, som endast finnes omtalad i Bureus' samlingar och Aschaneus' anteckningsbok, låg »i kyrkdörrn» (Rhezelius: »wid Kyrkiedören»). Aschaneus har av den gjort en hastig skiss.

Inskrift enligt Aschaneus och Rhezelius: ... **ati · huni · i** ..., enligt Bureus: ... **ti · huki** ...

Även Bureus antyder, att stenen har varit försedd med ett enkelt latinskt kors. Möjligen har det varit en gravhäll av samma typ som U 64.

106. Prästgården, Eds sn.

Pl. 61.

Litteratur: K. A. Gustawsson i *Fornvännen* 1927, s. 366; *Stockholms-Tidningen* 30/4 1927, 24/2 1928; handlingar i ATA.

Avbildning: S. Curman foto 1927 (ATA).

Stenen påträffades hösten 1926 vid grävning av ett trädgårdsland. Den låg på c:a 1/2 meters djup med ristningen nedåt; den slogs sönder i flera delar, vilka bortfördes. Senare upptäcktes runorna, sedan ett regn spolat stenarna rena. Stenen lagades och restes på gräsplanen framför prästgårdsbyggnaden.

Ljus granit. Stenens höjd 1,30 m. (över nuvarande markytan 1,02 m.), bredd 0,55 m. Ristningen 0,90 × 0,47 m. — Nedtill är stenytan svårt skadad i mitten, varigenom något av inskriftens början och slut gått förlorat, jämte en del ornamentik.

Inskrift:

... $\underset{5}{\text{un}}\text{ar} \times \underset{10}{\text{auk}} \times \underset{15}{\text{suain}} \times \underset{20}{\text{raistu}} \times \underset{25}{\text{stain}} \times \underset{30}{\text{at}} \times \text{tonu} \times \text{mopur} \dots$

[G]unnarr ok Svæinn ræistu stæin at Tonu, moður ...

»Gunnar och Sven reste stenen efter Tona, [sin] moder.»

Till läsningen: Av 1 **u** är övre delen bevarad, av 3 **a** endast h. delen av bst. Framför 1 **u** har otvivelaktigt funnits ett **k**, som emellertid är helt och hållet borta. Binderunan 20 **ta** är fullt tydlig. Då bruket av en binderuna här icke kan vara motiverat av utrymmesskäl, har väl ristaren ursprungligen ristat **stin**, vilket han velat rätta till **stain**. Att bst för **t** funnits före bst för **a**, framgår av att den senare är lågt ansatt. 25—27 **ton** äro tydliga. Av 28 **u** finns endast nedersta delen av bst i behåll.

Kvinnonamnet (ack.) **tonu** är tidigare känt från en uppländsk inskrift (L 458 Kusta, Vallentuna sn: nom. **tuna**), en östgötsk (Ög 77: nom. **tuna**) och en skånsk (Krageholm, W.-J. n:r 102: nom. **tuna**). Wimmer (*DR* 3, s. 19) återger det *Tonna* (*Tunna*) och Brate *Tunna*. Från medeltida svenska och danska urkunder finnas några belägg av ett kvinnonamn *Tonna* (Lundgren, O. Nielsen). Sannolikt är det kortnamn av kvinnonamnet *Porný*.

107. Antuna, Eds sn.

Pl. 68.

Litteratur: D 2:47. R. Dybeck, Svenska runurkunder (1855), n:r 100; UFT h. 3 (1873), s. 27; E. Brate, Anteckningar 1902 (ATA).

Äldre avbildningar: Dybeck a. a.; Brate foto (ATA).

Enligt Dybeck, som först omtalar denna runsten, stod den vid Antuna ladugårdshus i en åker. En större gravhög fanns ännu i närheten, och många smärre kullar däromkring sades ha blivit upplöjda under de senaste tjugo åren. Den har senare med Kgl. Vitterhetsakademiens tillstånd av brukspatron Lundström flyttats till parken och rests på en kulle ej långt från sjön, V om manbyggnaden.

Runstenen består av två större och ett mindre stycke, som äro hopsatta med cement. Den är ristad på två sidor. Ristningen är svårt skadad, genom bortfall och avflagring av stora partier av stenytan. Den på baksidan (B) är bättre bibehållen än den på framsidan (A). Höjd 2,08 m., bredd 0,68 m.

Inskrift:

A: $\underset{5}{\text{ke}} - \underset{10}{\text{lak}} - \underset{15}{\text{I}} - \underset{20}{\text{t}} \dots \underset{25}{\text{tir}} - \underset{30}{\text{emik}} - \underset{35}{\text{un}} \text{ sin } \underset{35}{\text{auk}} \cdot \underset{35}{\text{iri}} - \underset{35}{\text{muntr}}$

B: $\underset{40}{\text{ifte}} \times \underset{45}{\text{hulmf}} - \underset{50}{\text{ipi}} \times \underset{55}{\text{kunu}} \times \underset{60}{\text{sina}} + \underset{65}{\text{auk}} \times \underset{70}{\text{ifte}} \times \underset{70}{\text{unu}} \times \underset{70}{\text{totur}}$

[Gæirlakr?] let ... [æf]tir Hæming, sun sinn, ok Ærinmundr æftir Holmfríði, kunu sina, ok æftir Unu (Unnu), dottur.

»Gerlak lät ... efter Häming, sin son, och Ärmund efter Holmfrid, sin hustru, och efter Una (l. Unna), [sin] dotter.»

Till läsningen: Början av runslingan är förstörd, liksom större delen av ornamentiken mitt på stenytan. 1 **k** har emellertid sannolikt varit inskriftens första runa. 1—2 **ke** äro tydliga;